

(*Scopoli*) were stuffed by a local taxidermist. All these Owls were found dead or nearly so, in the Wieringermeerpolder or in the adjacent areas. They showed to be seriously stricken with some unknown disease. Often the birds would sit in full day-light on some farm-implement in a barn, where they could quite easily be taken or killed. Others were found dead in a well or in some other place. All the birds proved to be very thin and skinny. Their abdominal skins showed a greenish or blackish discoloration and their intestines were often more or less decayed, blackish, or dried up.

Two of these Owls were sent to the Institute for Parasitical and Infective Diseases at Utrecht. There Coccidiida were found to be present, of the species: *Isospora buteonis*, H e n r y 1932. It is not quite certain, however, whether these Protozoa have been the cause of the mortality, as the voles (*Microtus a. arvalis* (Pallas)) in this region have been combated with thallium-preparations. These poisoned voles may have been eaten by the Owls, thus causing their death. Hooded Crows (*Corvus cornix*), however, who also devour many voles in this polder, appeared to be unaffected, so this supposition is not so well founded in my opinion.

A far greater mortality among many Strigidae occurred in the Netherlands in the winter 1934—1935 (see: T e n K a t e 1935)). Then at least 300 casualties were reported over a large area. The symptoms of the disease appear to be exactly the same.

Other winters that have been periods of great mortality among Owls in Holland are those of 1921/1922 and 1944/1945. In the winter of 1921/1922 there was a report of one taxidermist who received about 100 Barn-Owls. In the winter of 1944/1945 at least 36 Barn-Owls, 6 Short-eared Owls and 3 Long-eared Owls were killed off in a rather small area.

In the winters of 1934/1935 and 1944/1945 three of the victims were banded and proved to originate from Oldenburg (Germany).

Mr W. T h ö n e n (Bern) told me in July 1948 that there seemed to have been a similar disease among Owls in the winter of 1947—1948 in Switzerland, which seemed to have been attended with quite strange migrations. Alas, further details are lacking up to now.

Hoorn, 24 October 1948.

Oölogische en nidologische mededelingen, 1948

door

W. Ph. J. HELLEBREKERS

Fringilla coelebs L. — V i n k.

Op 26 April vond mijn zoon bij Otterlo een 5-legsel, waarvan de eieren volkomen op die van een goudvink geleken. Hij heeft de vogel gezien, terwijl ook het nest typisch voor *coelebs* was. Variaties in de richting van Goudvink-eieren zijn bekend.

Op 19 Mei bij Gulpen een 5-legsel van zeer ronde eieren, blauw ongevlekt. Gemiddelde maat 18.2×15.7 (W. H.).

Bij Valkenheide (Leersum) vond ik een nest van een vink op een cementen balk, wel in een rechthoekige inkeping, doch verder alle steun van takjes of bladeren ontberend (J. B o u m a). [Voor een Vliegenvanger niet abnormaal, doch voor een Vink wel een uitzonderlijke plaats (W. H.).]

Parus m. major L. — K o o l m e e s.

Op 7 Februari werd in een schuurtje onder Baarlo (Hoenderloo, G.) reeds een nest met 5 eieren gevonden. Door het weghalen van blokken brandhout, waar-tussen het zich bevond, werd het helaas verstoord. Alle eieren braken, doch ik

kreeg er drie van in handen, welke nog voldoende intact waren om te constateren, dat het inderdaad een vers legsel betrof. Overigens vond ik op dezelfde dag in een nestkast een Koolmezennest, dat voor het grootste deel gereed was. Deze bouw vond echter geen voortgang. (A. B. Wigman).

Eind Augustus zag ik nog tot mijn verbazing jonge Koolmezen in het nestkastje aan mijn woning, vier stuks, die 30 Augustus het nest verlieten. Dit lijkt mij buitengewoon laat. Enige huizen verder hebben waarschijnlijk deze zelfde koolmezen tweemaal jongen groot gebracht en dit zou dan het derde broedsel zijn. Zekerheid hebben wij natuurlijk niet, doch voor een tweede broedsel is het te laat (G. Bosch).

[Voor de broedtijd wordt in De Ned. Vogels, p. 184 door de Vries vermeld: „Tot in Juli”, en voor de broedsels „als regel twee”. Rekenen wij 14 dagen voor het broeden en ca. 18 dagen voor het uitvliegen en 10 dagen voor het eieren leggen (gesteld, dat er 10 eieren waren), dan kan in dit geval het eerste ei gelegd zijn op 19 Juli of zoveel later als er minder eieren waren. Dus vermoedelijk toch niet vóór de laatste Juli-decade, in elk geval zeer laat (t. K.).]

Muscicapa str. striata (Pall.) — Grauwe Vliegenvanger.

Op 12 Juni vonden mijn zoon en ik bij Delft $\frac{1}{4}$ Grauwe Vliegenvanger met zeer lange eieren: gem. $21,3 \times 14$, max. $21,7 \times 14,1$ (De Ned. Vogels: $18,45 \times 13,85$, max. $21,3 \times 14,3$) (W. H.).

Phylloscopus c. collybita (Vieill.) — Tjiftjaf.

Op 10 Mei vonden mijn zoon en ik bij Wolfheze een nest met 6 eieren in een *Juniperus*, $\pm 1,30$ m hoog; het broeden boven de grond is bekend, doch blijft m.i. een zeldzaamheid. Voor mij was het de eerste maal in een 38-jarige „praktijk” (W. H.).

Acrocephalus schoenobaenus (L.) — Rietzanger.

Op 15 Mei vonden mijn zoon en ik een nest met één ei van een zeer abnormale variëteit, n.l. een witte grondkleur met enkele, onduidelijke geelbruine vlekjes vnl. aan het stompe eind, min of meer gelijkend op lichte Grasmus-eieren. Op 21 Mei verzameld met 4 eieren van hetzelfde type en een Koekoeksei (W. H.).

Sylvia a. atricapilla (L.) — Zwartkop-tuinfluit.

Dit jaar vond ik 2 erythristische legsels van de Zwartkop en wel $\frac{1}{5}$ op 19 Mei bij Beutenaken (L.) en $\frac{1}{4}$ op 4 Juni bij Den Haag. Rey schat het aan'al erythristische legsels op 6% van het totaal. Toen ik dit percentage uitrekende op het totaal aantal legsels door mijn vader en mij gevonden, kwam ik op 14%. Komt het in Nederland meer voor dan voorheen of zijn wij er erg gelukkig mede geweest? (A. Hellebrekers).

Falco t. tinnunculus L. — Torenavalk.

Frappant was dit jaar het groot aantal legsels met 6 eieren. Van 20 in verschillende streken van het land geziene legsels bevatten er 12, dus 60%, 6 eieren. Waarschijnlijk is dit percentage nog te laag, daar verschillende legsels van 4 of 5 eieren niet volledig waren. Een muizenjaar? (W. H.).

Op Texel werd door mij dit jaar een nest in een konijnenhol gevonden (N. W. Pel).

[Voor zover mij bekend is dit nog nooit geconstateerd, wel natuurlijk op de grond of in eendenkorven (W. H.).]

Anas pl. platyrhynchos L. — Wilde eend.

Een der eerste Juni-dagen schreef mijn broer, die een boerderij heeft in Noord Friesland, mij o.a.: „Een paar dagen geleden deden wij een interessante ont-

dekking. Wij waren namelijk op het bouwland aan het wieden toen de hond van A. (dat is de knecht) een eend van het nest joeg. Wij vonden vier gewone eendeneieren, een dwergei en 8 patrijzeneieren. Een paar meters van het nest lagen nog enige leeggevreten eierschalen van een eend (M. de Jong).

[Het vinden van eieren van een andere eenden-soort in een eenden-nest en ook van Fazanten-eieren is meer geconstateerd. Van Patrijzen-eieren was mij dit in Nederland nog niet bekend (W. H.).]

Podiceps r. ruficollis (Pall.) — Dodaars.

Op 28 April vond ik te Zaandam een 5-legsel met een klein- en een dwergei; maten en gewichten der normale eieren $37,8 \times 25,8$ en 1,113 gr., het kleine ei $34,3 \times 23,5$ en 0,880 gr.; dwergei $24,8 \times 19,1$ en 0,570 gr. (W. H.).

Vanellus vanellus (L.) — Kievit.

Op een wildakker van de Hoge Veluwe op 15 Mei een nest met 6 eieren. Hoewel dit op twee ♂ ♂ duidt, vertoonden de eieren geen merkbare verschillen (A. B. Wigman).

Philomachus pugnax (L.) — Kemphaan.

Op 14 Mei vond mijn zoon bij Delft een 3-legsel, dat afweek van het gewone type, zo zelfs dat hij mij in de middaguren erbij haalde voor de determinatie. Grondkleur nogal donker olijfgroen met veel kleine, olijfbroene en bruine vlekjes en haaltjes. Het geheel maakte sterk de indruk van kleine Wulpen-eieren (W. H.).

Recurvirostra avosetta L. — Kluut.

Daar de eieren van deze vogel zéér constant zijn, beschrijf ik de volgende variëteiten: Van $\frac{1}{4}$ legsel zijn drie eieren normaal en een grijsachtig groen met kleine zwart-achtige vlekjes en puntjes, zoals bij de Meerkoet. Schaal verder normaal.

Van $\frac{1}{4}$ legsel één grijsachtig met onscherp omlinjnde vlekjes en halen, twee licht zandkleurig met een dergelijke tekening (zij maken een Griel-achtige indruk) en één bruin met de tekening als bij de Kokmeeuw. Toch waarschijnlijk het produkt van één wijfje (W. H.).

Chlidonias n. niger (L.) — Zwarte Stern.

Op 29 Mei vond ik bij Nieuwkoop een 3-legsel, waarvan twee eieren fraai blauwachtig groen, bijna ongevekt. Het derde ei normaal. Hoewel ook deze variëteit mij bekend is, was het voor de eerste maal, dat ik ze (onder honderdtallen nesten) tegenkwam (W. H.).

Larus c. canus L. — Stormmeeuw.

Reeds 4 jaren achtereen broedt een paartje in een dennenboom in het duin bij Bloemendaal (G. Bos).

Korte mededelingen

(met 2 tekstfiguren)

Achteruitgang van de broedvogels in de duinen bij Wassenaar

Na 5 jaren was ik weer in de gelegenheid de duinen bij Wassenaar (Bierlap en Kijfhoek) te bezoeken, waarbij mij de geweldige achteruitgang van het aantal broedvogels ten gevolge van uitdroging der duinen opviel. Opvallend was ook het geringe aantal insecten. Hieronder volgen aantekeningen, die ik maakte na enige bezoeken.